

SVOPODA

UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 128 JERSEY CITY AND NEW YORK, TUESDAY, JULY 8, 1997

CENTS 75 ЦЕНТІВ

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК ВІБТОРОК, 8-го ЛІПНЯ 1997 р.

Ч. 128 PIK CIV.

Л. Кучма хоче захистити засоби масової інформації

Київ. — Президент Леонід Кучма запропонував нові заходи щодо оборони засобів масової інформації від незаконних заходів судів, повідомив 5-го липня УНІАР.

На думку Л. Кучми, необхідно зробити так, щоб позитивні висновки заставу в розмірі 20 відсотків суми, яку він сподівається отримати у вигляді компенсації за завдану йому шкоду масової інформації. Президент заявив про це під час зустрічі з редакторами газет, керівниками інформаційних агентств та електронних засобів масової інформації.

Л. Кучма сказав також, що у випадку програвання справи позивачем внесені ним фонди не повертаються. Президент назвав некоректною ситуацію, коли державні діячі подають до суду на газети, вимагаючи сплати вели-

чезних фондів. За словами Л. Кучми, його пропозиція найближчим часом буде оформлена як поправка до законодавства та внесено на розгляд Верховної Ради.

Президент висловив також занепокоєння мовною ситуацією у засобах масової інформації. За його словами, на 100 українців, які мешкають в Україні, припадає 7 українських видань, тоді як на 100 росіян — 54 російськомовних.

Голова держави зупинився на особливостях корупційного бюджету, який Верховна Рада прийняла із запізненням на пір'ю. Ключовим завданням тепер, за словами Президента, є завершення податкової реформи. Він висловився за якнайшвидше впровадження антикорупційних заходів і підкреслював важливість взаєморозуміння і взаємодії між гілками влади.

А. Кваснівський проголосив кінець поділу Європи

Варшава. — Президент Польщі Александер Кваснівський заявив, що поширення НАТО означає кінець ялинського поділу Європи, повідомила 5-го липня УНІАР.

А. Кваснівський сказав, що у привітальному слові на шостій щорічній сесії парламентарної асамблеї Організації безпеки і співробітництва в Європі, в якій бере участь і українська делегація на чолі з головою Верховної Ради Александером Морозом.

Як відомо, в лютому 1945 року три країни-переможниці у Другій світовій війні — СРСР, ЗСР і Великобританія провели конференцію у Ялті, на якій поділено Європу на

Цей поділ втрачає тепер сенс, оскільки НАТО поповнюється новими членами — Польщею, Мадярином і Чехією, вважає польський президент. За його словами, цьому сприяє і те, що Росія та Україна підписали з альянсом угоди про „особливі відносини“. Він також висловив переконання, що після вступу до НАТО Польща стане міцнішим фактором безпеки.

А. Кваснівський заявив, що суперечності між процесом поширення НАТО і зміцненням ОБСЄ нема. За його словами, обидві організації повинні більш ефективно підтримувати одне одного.

Прийнято закон про столицю Криму

Симферополь. — 3-го липня кримський парламент ухвалив закон, який офіційно проголосив Симферополь столицею автономії і дав містові право розпоряджатися більшою частиною свого бюджету, повідомила УНІАР.

Нормативно-правний акт „Про столицю АРК — Симферополь“ передбачає, що 70 відсотків заходів збільшення надходжень і лише 30 відсотків від бюджету надістане до бюджету автономії.

Крім того, Симферополь має тепер право на свій прапор і герб. Вищим представницьким органом міста затверджено Рад народних депутатів, голова якої обирається прямим голосуванням громадян міста.

Теперішній голова Симферопольського міського виконавчого комітету Валерій Ермак позитивно оцінив прийняття закону. За його словами, парламент ухвалив підготовлений вісім місяців тому міською радою акт майже в незміненому вигляді.

Програма „Метро“ шукає співробітників

Нью Йорк (О. Кузьмович). — Запрошення взяти участь у „Формумі проекту української документації“ прийшло завчасу до наших редакцій і викликало зацікавлення, тим більше, що про програму документальної спадщини писали ми у нашому щоденнику ще в травні 1994 року.

Цьогорічний форум організувала програма документальної спадщини під назвою „Метро“ і в її борах він мав відбутися. Сподіючись більшої кількості учасників, я була неабияк зацікавлена, коли не застала нікого, і організація форуму Ля Ніна Клейтон поспішила мене пошукати, висловивши бажання, щоб вона отримала це в 1993 році, після конференції в Нью-Йоркському університеті.

ПРОГРАМА ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ СПАДЩИНИ

ДОВІДНОВО-ДОСЛІДНЕ БІБЛІОТЕЧНЕ АГЕНТСТВО ВЕЛИКОГО НЬЮ-ЙОРКУ

(METRO)

Україна, Румунія і Молдова створили вільну економічну зону

Ізмаїл. — 3-го липня Україна, Румунія і Молдова погодилися створити вільну економічну зону і дістали за це схвалення віцепрезидента ЗСА Алберта Гора, повідомило агентство Ройтерс.

Президенти України і Румунії, Леонід Кучма і Еміль Константіну, заявили, що зустріч уможливила підписання минулого місяця договір, який поклав кінець територіальним незгодам і суперечкам щодо національних меж.

„В Україні, Румунії і Молдові є величезне бажання співпрацювати на тристоронній основі. Це щось нове, яке світ по-належному оцінить, бо цей регіон нещодавно вважався зоною потенційних конфліктів“, — сказав Е. Константіну на пресконференції. — Наша співпраця — це найкраще визнання пріоритетів європейських перспектив“.

Л. Кучма в свою чергу сказав, що йому дуже приємно, що А. Гор і привітав трьох лідерів за їхній вклад в європейську безпеку. Румунія, як відомо, домагалася раннього вступу до НАТО, не зважаючи на те, що ЗСА погоджується прийняти за першою хвилею тільки три країни — Польщу, Мадярином і Чехію. Вважалося, що договір з Україною значно збільшив шанси Румунії.

Судді і свідки будуть під захистом

Київ (УНІАР). — Незабаром у Міністерстві внутрішніх Справ України має з'явитися новий спеціальний закон, який охоронятиме судів та свідків.

Вона захищатиме цих людей від помсти злочинців, і до неї набиратимуть бійців з числа діяльних інспекторів та працівників патрульно-постової служби.

Згідно з МВС, для надійного захисту усіх судів та учасників судочинства від переслідувань злочинців потрібно май-

же 37,000 охоронців-міліціантів. На таку кількість професіоналів в МВС трішки немає.

Для вдалої боротьби із злочинцями передбачається, що на кожного фахівця із захисту судів та свідків видаватиметься біля 11,000 гривень на рік. У МВС сподіваються, що повна обсяг нового спеціального підрозділу над клієнтами надасть більше смисловиті учасники судочинства не відмовлятися від своїх з'являнь.

Примарсення називають успішним

Пасадина, Каліфорнія. — У п'ятницю, 4-го липня, американські науковці, громадські діячі, а також науковці цілого світу раділи успіхом „Петгайфайдера“, невеликого американського робота, запущеного у космос тому сім

місяців, якого одним із завдань було примарсенити у день 221-річчя проголошення американської незалежності. Це завдання, згідно з твердженнями науковців, робити виконав бездоганно.

У суботу, 5-го липня, з п'ятформи „Петгайфайдера“ на поверхню Марса, згідно з планами, з'їхало перше рухоме дослідницьке судно „Солджернер“, величиною пересічної мікрохвильової печі, а вже у неділю, 6-го липня, воно почало досліджувати ґрунт і камені та пересилати інформації про них на Землю. Науковці у Лабораторії реактивного руху в Пасадіні винавчались успіхами свого улюбленця „Солджернера“ та прокують обидвом машинам успішного перебування на Марсі.

Д-р Метто Голмбек, головний науковий інженер цього заходу, майже склав задоволення заявив: „Все працює досконалим“.

(Закінчення на стор. 3)

Палестинці чекають допомоги від арабського світу

Єрусалим, Ізраїль. — Керівники палестинської автономії закликали арабські країни негайно втрутитися в ізраїльсько-палестинський переговорний процес.

У заяві, розповсюдженій після суботньої наради в Рамаллі, яка відбулася під головуванням Ясіра Арафата, адміністрація палестинської автономії вимагає від „єдиної арабської нації“ скликати спеціальну вершину конференції і спільним зусиллям впровадити план протидії будівництву ізраїльською владою жидівського району у східному Єрусалимі.

В документі, між іншим, говориться: „Питання вже стоїть не про втручання переговорного процесу. На карту поставлено долю палестинців“.

кого народу, його майбутнє“. Палестинські керівники і на цей раз вразно підтвердили свій намір створити незалежну державу зі столицею у східному Єрусалимі“.

У палестинській заяві також підкреслюється, що значна більшість місцевих арабського населення виступає за збереження мурів Ізраїлем, однак „за сьогоднішній невпевнений мир палестинський народ платить за це надто велику ціну своєю землею, свободою і незалежністю“.

Покли Я. Арафат намагався заручитися підтримкою інших арабських країн, терористична палестинська організація Тамас заклала своє прихильництво розв'язати проблему Геброну, „похоронивши всіх жидівських поселенців“.

Питання, чи зможе його, а це змушує його,

В Камбоджі доходить до нової війни

Пномпень, Камбоджа. — Минулої неділі, 6-го липня, в камбоджійській столиці відбулися жорстокі бої між військовими формациями, які підтримують двох ворогуючих осіб — першого прем'єр-міністра Нородома Ранаріта і другого прем'єр-міністра Гун Сенга. Число убитих і ранених, серед яких багато мирних мешканців, перевищило сотню.

Н. Ранаріт, який тепер перебуває у Франції, оприлюднив через засоби масової інформації дві заяви, в яких звинуватив Г. Сенга у спробі військового перевороту з метою захоплення влади. На думку Н. Ранаріта, Г. Сенг і його Народна партія Камбоджі, пообіцяючи поразки у майбутніх виборах, вдалися до злочинних дій, а це змушує його,

себе керівником єдиного законного уряду країни. Він закликав міжнародну спільноту не визнавати режим, який може прийти до влади в Камбоджі у висліді застосування сили.

У свою чергу, Г. Сенг у подібній заяві звинуватив Н. Ранаріта в нелегальному імпорту зброї і спробі зміцнити своє становище за рахунок антиурядової групи „червоних хмєрів“.

У збройних сутичках між обидва формациями військ вживається не тільки стрілецька зброя, але й гармати та танки. Оскільки бої точаться у густонаселених районах столиці, то під обстрілом перебувають сотні житлових будівель і промислових підприємств. Мешканці в паніці залишають місто.

В Україні (З інформації УНІАР)

ВІРШ О. МОРОЗА СПОДОБАЛИСЯ ІНДІЙСЬКОМУ АМБАСАДОРОВІ

Київ. — 1-го липня перед від'їздом на батьківщину амбасадор Індії Радхендра Кумар Рая сказав, що заувесь час перебування в Україні найкраще враження на нього справили урочисті збори з нагоди 5-річчя Соціалістичної Партії України, на яких голова Верховної Ради Александер Мороз читав свої вірші. У знак свого особливого признання індійський амбасадор подарував О. Морозові під час прощальної зустрічі з ним збірку поезій великого індійського поета Равіндрана Тагору у перекладі вже покійного письменника і дипломата Віктора Батюка. Раї також вручив українському спікеру запрошення від парламенту своєї країни відвідати Індію. О. Мороз сказав, що йому подобається „нааявність в Індії сильної середньої класи і відсутність такої кількості людей, що живуть за межею бідності, як у нас в Україні“.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОДОВЖУЄ КРИТИКУВАТИ „ВЕЛИКУ СІМКУ“

Київ. — Президент Леонід Кучма в черговий раз скритикував те, як „Велика сімка“ виконує свої зобов'язання щодо закриття Чорнобильської АЕС. На спільній пресконференції з чеським президентом Вацлавом Гавелом він заявив, що сім провідних країн займаються більше деклараціями, ніж допомогою. На підтвердження він згадав недавню наряду в Денвері, на якій „Велика сімка“ ухвалила надати Україні на перебудову чорнобильського саркофагу 300 млн. дол., що дуже мало. Л. Кучма звернувся до допомоги у вирішенні чорнобильського проблем до чеського президента, зазначивши, що Чехія має великий досвід у сфері ядерної енергії.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 2-ГО ЛІПНЯ, британський парламент схвалив перший бюджет нового лейбористського уряду прем'єр-міністра Тоні Блейра, який з неабиякою радістю прийняла бізнесова громадськість, бо в ньому й зменшено податки. Цим кроком Лейбористська партія влади забезпечила бізнесову громаду, що вона й надалі залишатиметься головним промотором економічного росту. Висновок у парламенті окремі точки бюджету, канцлер Державного скарбу Гордон Бранн заявив, що давні способи праці, колишні вмістості та стара індустрія „зникли і не повернуться“. Тому, на його думку, шлях до країної майбутності полягає у шорічній дисципліні та строгій контролі інфляції.

У СВОЄМУ ПЕРВІНЧНОМУ ЗВІТІ Сі-Ай-Ей називав Китай і Росію двома найбільшими експортерами технологій до країни третього світу. Вони постачають Індії, Іранові, Пакистанові та Сирії технології, котрі є прігнатию для виробництва балістичних ракет, хемічної зброї та ядерних бомб. Це не виключає, що інші країни третього світу, а зокрема країни Близького Сходу, також купують для подібних цілей загалом технології, але найбільшими клієнтами є такі вже наведені країни.

КОМУНІСТИ ХОЧУТЬ ЗМІНИ ВЛАДИ

Питання, чи зможе його, а це змушує його,

Питання, чи зможе його, а це змушує його, тики. В. Гавел висловив солідарність зі своїм партнером, зазначивши, що світова спільнота повинна не тільки ставити вимоги до України, але й допомагати їй.

ПОЧИНАЄТЬСЯ АДМІНІСТРАТИВНА РЕФОРМА

Київ. — Під час зустрічі з депутатами німецького парламенту Президент Леонід Кучма сказав, що „в Україні починається активна адміністративна реформа, складовою якої буде реформа Уряду“. За словами Л. Кучми, реформа спрямована на підвищення ефективності праці Уряду, зокрема у процесі прийняття ним рішень. Президент також розповів заступникові голови фракції Християнсько-Демократичного Союзу Рудольфові Зайтєрсові про економічну ситуацію в Україні, наголосивши на інвестиційних можливостях. Р. Зайтєр сказав, що діяльність Л. Кучми є запору-

року демократичних змін в Україні і зазначив, що канцлер Гельмут Коль зацікавлений у розвитку партнерських зв'язків з Києвом.

НАГОРОДИЛИ АРХІТЕКТОРІВ

Київ. — 1-го липня з нагоди Дня архітектора в Маріїнському палаці нагороджено кращих архітекторів України державними преміями 1997 року. Виступаючи на церемонії вручення, Президент Леонід Кучма зазначив, що ця подія збіглася з двомісяччям — 60-річчям Співачі Архітекторів України і 50-річчям часу заснування Міжнародної спілки архітекторів. „Отже, маємо нагоду для урочистостей і для предметної розмови про подальші завдання і шляхи розвитку цієї унікальної сфери людської діяльності“, — сказав він.

ЕКОНОМІКА ОСВІТА І НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Київ. — Вчені провели дискусію, в якій спробували проаналізувати різні системи економічної освіти і вплив її на національну безпеку. Учасники „круглого столу“ під назвою „Економічна освіта і національна безпека: як досягти органічного взаємозв'язку“ прийшли до висновку, що економічна безпека — це такий стан національної економіки, який дозволяє стабільно задовольняти матеріальні і духовні потреби особи і держави, а також зберігати стійкість перед внутрішніми і зовнішніми загрозам. Потенційним джерелом економічної небезпеки, вважають вчені, є порушення природних балансів у виробничій, фінансовій, експортно-імпортній, індустріальній сферах і насаперед у сфері відносин населення. Дискусію вшталували Міжнародний фонд „Відродження“ та Інститут Трансформації Суспільства.

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ ПОВІДОМИВ, ЩО у п'ятницю, 18-го липня, президент Білл Клінтон зустрінувся у Білому Домі з грузинським президентом Едвардом Шеварднадзе. Майк МакКеррі, речник Білого Дому сказав, що обидва лідери обмінюються поглядами про обабічній американсько-грузинській стосунки та специфічні регіональні турботи. Він також повідомив, що у п'ятницю, 1-го серпня, президент Б. Клінтон зустрічатиметься в Білому Домі азербайджанського президента Гайдара Алієва в справі розвитку каспійських енергетичних запасів.

ПОПЕРЕДНЬОГО ВІВІТКА, 1-ГО ЛІПНЯ, президент Білл Клінтон іменував адвоката з Атланти і двох професійних дипломатів на становища амбасадорів ЗСА до Канади, Литви та Гаїти. Гордон Гріффін з Атланти в Дха, запропонований на амбасадора до Канади, Кіс Смит, довголітній працівник Захоронної служби, досі служив у таких країнах, як Мексика, Еквадор, Венесуела, Мадярином, Норвегії та Естонії. Джеймс Мек був названий амбасадором до Гаїти, у закордонній службі він від 1966 року, а тепер є заступником американського амбасадора в Лімі, столиці Перу.

СВОБОДА
НАПРАВЛЕННЯ ШОДЕННИХ

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda ISSN 0274-6964 is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. U.S.A. (201) 451-2200

Soyuzvika UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax: (914) 626-4638, e-mail: fassst@aol.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСОУ \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну міну адресу \$1.00. Чеки i "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті i дописи підписані авторами, не можуть відповісти поглядам Редакції. Редакція свідчить про право в потрібі виправляти i скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Силик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

З ювілеєм Вас, Президенте!

Тому три роки, а точніше 10-го липня 1994 року Леоніда Кучму обрано другим Президентом незалежної України. Волею більшості народу України він замінив на цьому найвищому державному становищі її Першого Президента Леоніда Кравчука — мирним шляхом, як годиться у демократичній країні перебран керівництво державою. Хоч не всі були вдоволені таким розвитком подій, а зокрема ті, що сподівалися вразливі віддати мандат керівництва Україною Л. Кравчукові, та все ж такі змірилися з вислідом виборів. Натомість ті, котрі допомогли Л. Кучмі здобути перемогу, як виявилось опісля, чомусь перестали радіти в дуже короткому часі, зокрема коли новообраний Президент почав правити державою виключно з думкою про добробут України та її громадян, а не добрих сусідів.

Як бачимо, одні i другі недоцінили політичних здібностей новообраного президента, тому мусли погодитися з диким фактом, що він такі справді став переможцем у повному розумінні цього слова. З того часу пройшло три роки, i подобається Л. Кучма комусь чи ні, та однак треба признати, що він у ділянці закордонної політики i піднесення престижу України серед світової громадськості та здобуття для неї відповідного місця у народів вольних кол, зумів за цей короткий час досягти несподіваного. Л. Кучма не тільки, не допустив до нерозважних кроків запальних фанатиків, які з допомогою "добрих сусідів" могли в Україні створити другу Югославію з усіма її наслідками. Він в той чи інший спосіб потрапив мирним шляхом здобути потрібний час i заспокоїти загрозливі невпівності. Сьогодні з цього приводу Україну шанують i поважають у цілому світі, її дружба та співкувань у всіх ділянках культури та економічній царині бажас собі не одна країна, починаючи від таких потуг, як США, Японія, Китай, Канада, Англія як Німеччина — до Росії, Казахстану, Польщі, Ізраїлю, Аргентини чи Франції. За все це годиться Президентіві Л. Кучмі з нагоди його трирічного урядування у президентському кірслі побажати багатьох i благих літ, сили, витривалості та ще кращих успіхів.

Однак, всі ці здобутки починають бліднути, як пригнутається до неспівності того ж Президента Л. Кучми, коли взяти до уваги справи внутрішнього порядку в державі. Не зважаючи на прийняття Конституції та власної валюти, громадяни України, зокрема ті літні пенсіонери, терплять від недовідків, i то не тільки матеріальних, але в першу чергу духово-культурних. Державна мова України в повсякденній, культурній тисячолітній надбання попередніх поколінь в руках чужих зайдів, а виховання майбутнього покоління під знаком запитування. Зростають з дня на день внутрішні політичні непорозуміння, котрі творять поважні перешкоди у співпраці Президента з Верховною Радою, а через все це терплять ніхто інший, як держава в цілості та її народ, бо всі ці неполадки тільки затримують оті всі бажані, хочені та потрібні реформи, від яких залежить майбутній добробут цілого народу. Однак найбільш важливим чинником у встановленні державної незалежності України це — національна свідомість її громадян. Україна, на превеликий жалі, у цьому аспекті є дуже зазедбана, так навіть недавно ствердив і сам Президент Л. Кучма, але саме ствердження цього факту є замало, як i неправильним є підхід до справи, що саме в цьому окремому всі клопоти України — у національній та політичній невідомості її громадян.

З уваги на те, було б непогано, якби Президент Л. Кучма усвідомив, що все це в першу чергу належить до його юрисдикції, як голови держави. Він, Президент, має зробити всі можливі заходи, щоб поліпшити життя громадян — виплатити належності за пенсії, стипендії та працю, негайного надання переваги українській мові в її державі, конкретним зусиллям поліпшити зберігання історичних i культурних надбав українського народу, а в першу чергу всіма способами усвідомити громадян України про те, що саме обрані-депутати є першою чергою перепонкою до поліпшення життя. Коли ж ідеться про національну свідомість, то тут також слово за Президентом. Він має діяти так, щоб громадяни були горді за країну, в якій живуть, а гордість сама собою викликає національну свідомість. Воно очевидно не приїде за одну добу, бо союветський режим глибоко закоринив у багатьох рабській почуванні i ї позбується не легко, бо як інакше можна пояснити нехтування всього рідного великою кількістю державного керівництва.

У п'ятницю, 27-го червня 1997 року Верховна Рада України остаточно, після піврічних протистоянь лівих сил, схвалила бюджет на 1997 рік — 229 голосів за, 71 проти i 38 стрималося, разом 338 голосів. Цікаво, де перебувала решта, приблизно 10 депутатів під час важливих дискусій i вирішального, до деякої міри позитивного голосування. По стороні притягнуті прийняли 22,4 грн. гривень, витратів — 28,12 грн., у висліді дефіцит винищить 5,7 від. валової домашньої продукції, що є до сприйняття Міжнародним валютним фондом, від якого Уряд України очікує конче потрібних кредитів в сумі 2,5 до 3-ох млрд. дол. Після прийняття

Південна Америка. Верхні мотушні гір Андів, які протинають блакитне небо, домонують над країною Перу. І коли ці гори своєю красою приманюють людей, то водночас землетруси i лавини загрожують спокійному способі життя людей.

Перу — це країна, де зникли мости, водопроводи i дороги залишилися до старішими свідками геніальності колишньої цивілізації інків. З демографічного аспекту Перу претендує на це, що сьогодні там більше жидів індій чим у кожній іншій країні на континенті.

Вона — це поважне джерело природних ресурсів i теж один із елементів соціо-економічної структури життя не тільки місцевих індій, але теж впливу на перуанську економіку як цілість. Продуцентами тут, звичайно, є діки i домашні тварини такі як ламы, аляпка та гванакто. До них теж належить вікунья, — висока на 40 см, важить коло 140 фунтів i не має у неї горба, хоча походить з родини верблюдів... Простягаються її у світі із за надзвичайно високої якості вовни, тоншої від альпаки, кашміру i ангори; з природних культурних волокон тут, лати кожний покупець Окс, натрихаль, у Римі, Італія, за воєннім палатку з вікуньї приходиться платити 10,000 доларів, а за чоловічу краватку "тільки" одну десяту цієї ціни, що за палтло. У ЗСА таких високих цін нема, бо згідно зі законом збереження загрозлених тварин не дозволяється ані продавати ані носити цього роду одяг. Тому i уряд Перу стараться, щоб американці дозволили на

кампанія буде надто коштовна i ніякої користі країні не принесе. Здоровий глузд, — наголосив Президент, — велить виборі відсунути на рік пізніше i показати більше зусилля для схвалення Верховною Радою економічних-податкових реформ, засобів для строгого обліку тиньової економіки, подолання корупції та покращання клімату для домашніх i закордонних інвесторів. Сам Президент з відсуненням дат виборів ВР не скористає. П'ятницю календарю Президента він не пропонує i не думає відкладати.

А як заєгував на так доброзичливу пропозицію Президента голова

ного уряду... Дивним збігом обставин у гірській провінції Аякучо, де якраз було головне місце розселення вікуньї i вирощування членів партизанки, абило тисячі вікуньї. Та стіхія знищення вікуньї перенеслася була теж на запівніччя. І нисується питання чому ж партизани ненавиділи ці тварини? У відповід можна сказати, що це з цієї причини, що вона для партизанів означала "зенавиділений символ заперадивної капіталістичної держави". Своєю перемогу над вікуньєю вони досягнули, бо впадо багато жертв, які значно проридили ряди "ідеологів ворожої тварини." Але в 1990 році війна з партизанами знайшла свою зворотню точку, яка виривувала державу ну i вікуньї. За згодою партизанів i держави власність вікуньї передана гірським населенню у селах. У висліді правних змін приватна власність вікуньї-зачислення i зродила ініціативу до створення відновленої вікуньської індустрії. Останньою перемогою перуанської армії та похвалена кампанія проти браконьєрів були початком збільшення кількості цих тварин. Війною створеної прески громади вклучилися у частину процесів відновлення економіки Перу. Для незможних індій відкрився варстат праці на місці їхнього роду, яку а забезпечили фінансову стабільність зарплати з продукції цієї унікальної вовни... Тому i влучно заважають перуанці, що вікуньї є їхнім союзником у наступній війні, а саме війні проти вбогости.

каж. М. Грушевський характеризував Шеремецького у споминах з великою симпатією. Саме за редакторства Саліковського, — писав він, — "секретарем редакції став Шеремецький, чоловік добрих, проворний, утильний, дікий дуже зайнятий підприємчою роботою, мільйон різних поручень, котрі приймав від усіх i кожного, — і своїми власними відносинами до військової служби. Чоловік обтяжений сім'єю, з мінімальними ресурсами, цілком негодний здоров'я, він теж стояв вельє час під загрозою військової служби. Все від часу до часу його брали на проби, — а тобуркулі якраз у нього поховалися десь, очевидно, з страху перед мобілізацією. Сі два чоловіки — Саліковський i Шеремецький, не тільки як громадські фігури, але як i порядні, добрі люди, органічно не здатні на зраду, підступ i інтригу, прив'язали мене ще тісніше до журналу."

На Новинському бульварі, десь в околиці Москви, де Шеремецький мешкав, відбувалися редакційні сходини "української живни". Грушевський згадує на зустрі, що був цей чоловік i членом московського осередку ТУП.

Слідча справа Шеремецького, що збереглася в архіві колишнього Че-Ка, дає можливість тепер оглянути його життя багато ширше. Жив Шеремецький (а саме в такій транскрипції підписував він сам своє прізвище) був попович. Народився 1882 року на Липовиччині. Провчившись кілька літ у Немирівській гімназії, переїздив до Златопольської, яку 1902 року i закінчив. У 1902-05 роках навчався в університеті Св. Володимира — спочатку на фізико-математичному, згодом на медичному факультеті. Вступив до Соціал-демократичної партії, зазнав ув'язнення у Лук'янівській тюрмі за участь у демонстрації. 1911 року закінчив уже третій, юридичний факультет Московського університету. Відразу після цього він вступив на службу до редакції журналу "Українська живни", що знайомив громадськості всієї імперії з життям українства. Нарешті 1917 року, за Центральної Ради, Шеремецький був викликаний до Києва й призначений головою Господарчого комітету, згодом перетвореного на Господарчий департамент.

У 1918 році він вступив до УСДРП, працював як голова видавничого товариства "Дзвін". Після приходу Директорії з партії вийшов i більше до жодної не всту-

СЬОГОДНІ КРАЩЕ, ЯК УЧОРА

пропозицією продовжити її календарю на один рік, до березня 1999 року, щоб вибрані народу мали більше часу попрацювати над економічними та соціальними реформами для можливого подолання господарської кризи. Без продовження рішення, депутати Верховної Ради після літніх вакацій, повернуться для відкриття осінньої сесії i розійдуться по своїх виборчих регіонах для передвиборчої кампанії. Нормально, чергові вибори до ВР мали б відбутися у березні 1998 року, але в сьогоднішніх економічних обставинах така виборча

(Закінчення на стор. 3)

ВІКУНЬЯ — НАЦІОНАЛЬНИЙ СКАРБ ПЕРУ

кампанія буде надто коштовна i ніякої користі країні не принесе. Здоровий глузд, — наголосив Президент, — велить виборі відсунути на рік пізніше i показати більше зусилля для схвалення Верховною Радою економічних-податкових реформ, засобів для строгого обліку тиньової економіки, подолання корупції та покращання клімату для домашніх i закордонних інвесторів. Сам Президент з відсуненням дат виборів ВР не скористає. П'ятницю календарю Президента він не пропонує i не думає відкладати.

А як заєгував на так доброзичливу пропозицію Президента голова

ного уряду... Дивним збігом обставин у гірській провінції Аякучо, де якраз було головне місце розселення вікуньї i вирощування членів партизанки, абило тисячі вікуньї. Та стіхія знищення вікуньї перенеслася була теж на запівніччя. І нисується питання чому ж партизани ненавиділи ці тварини? У відповід можна сказати, що це з цієї причини, що вона для партизанів означала "зенавиділений символ заперадивної капіталістичної держави". Своєю перемогу над вікуньєю вони досягнули, бо впадо багато жертв, які значно проридили ряди "ідеологів ворожої тварини." Але в 1990 році війна з партизанами знайшла свою зворотню точку, яка виривувала державу ну i вікуньї. За згодою партизанів i держави власність вікуньї передана гірським населенню у селах. У висліді правних змін приватна власність вікуньї-зачислення i зродила ініціативу до створення відновленої вікуньської індустрії. Останньою перемогою перуанської армії та похвалена кампанія проти браконьєрів були початком збільшення кількості цих тварин. Війною створеної прески громади вклучилися у частину процесів відновлення економіки Перу. Для незможних індій відкрився варстат праці на місці їхнього роду, яку а забезпечили фінансову стабільність зарплати з продукції цієї унікальної вовни... Тому i влучно заважають перуанці, що вікуньї є їхнім союзником у наступній війні, а саме війні проти вбогости.

каж. М. Грушевський характеризував Шеремецького у споминах з великою симпатією. Саме за редакторства Саліковського, — писав він, — "секретарем редакції став Шеремецький, чоловік добрих, проворний, утильний, дікий дуже зайнятий підприємчою роботою, мільйон різних поручень, котрі приймав від усіх i кожного, — і своїми власними відносинами до військової служби. Чоловік обтяжений сім'єю, з мінімальними ресурсами, цілком негодний здоров'я, він теж стояв вельє час під загрозою військової служби. Все від часу до часу його брали на проби, — а тобуркулі якраз у нього поховалися десь, очевидно, з страху перед мобілізацією. Сі два чоловіки — Саліковський i Шеремецький, не тільки як громадські фігури, але як i порядні, добрі люди, органічно не здатні на зраду, підступ i інтригу, прив'язали мене ще тісніше до журналу."

На Новинському бульварі, десь в околиці Москви, де Шеремецький мешкав, відбувалися редакційні сходини "української живни". Грушевський згадує на зустрі, що був цей чоловік i членом московського осередку ТУП.

Слідча справа Шеремецького, що збереглася в архіві колишнього Че-Ка, дає можливість тепер оглянути його життя багато ширше. Жив Шеремецький (а саме в такій транскрипції підписував він сам своє прізвище) був попович. Народився 1882 року на Липовиччині. Провчившись кілька літ у Немирівській гімназії, переїздив до Златопольської, яку 1902 року i закінчив. У 1902-05 роках навчався в університеті Св. Володимира — спочатку на фізико-математичному, згодом на медичному факультеті. Вступив до Соціал-демократичної партії, зазнав ув'язнення у Лук'янівській тюрмі за участь у демонстрації. 1911 року закінчив уже третій, юридичний факультет Московського університету. Відразу після цього він вступив на службу до редакції журналу "Українська живни", що знайомив громадськості всієї імперії з життям українства. Нарешті 1917 року, за Центральної Ради, Шеремецький був викликаний до Києва й призначений головою Господарчого комітету, згодом перетвореного на Господарчий департамент.

У 1918 році він вступив до УСДРП, працював як голова видавничого товариства "Дзвін". Після приходу Директорії з партії вийшов i більше до жодної не всту-

Володимир Сердюк

Романи не завжди треба відшукувати

Америка знайшла мене на Україні в особі репортера "Радіо Свобода". Ми говорили про літературу i говорили ніби достатньо, та за той короткий час я не зміг навіть натякнути на свою мрію.

Як тільки відстану до Америки, то спершу помагаю доленю злитися смуги, як реальна вона. Не шлуватиму. Лише до торкнусь до гарячого або холодного, залежно від пори року, бетону, переконуючись, що United States" дійсно існують.

Для нас то потойбічний світ. Картинки з телекрану. А колиш. 1916 року мій підпис i бабуся брали шлюб у православної церкви в Бостоні (Масс.), на Лаверет-стріт.

Припливли вони туди на шифі — "Carpata". О, іронія долі, може саме вона мала затонути, а не "Titanic"! I той історія нашої сім'ї, та й моя власна, були б зовсім іншими, а так мені довелось народитися в УССР, бо в кінці 30-их дідові забалося погуляти босяком у рідних Карпатах.

У 60-ті роки, коли Друга світова війна здавалася невідворотною, я уявляв себе союветським героєм, який в останні секунди перед стрілятином кинув би вогнище американським імперіалістам: "My grandparents were american citizens!" Для чого? Не знаю, але це хвилювало дитячу душу, позаяк була в самій назві з великої літери "А". Хоча, що я ладен шлувати американців в "одне місто", а він теж має народитися в степіях України.

А як просто відчувало голос крові i хвилювання невикористаних можливостей трьох поколінь, доля яких круто змінилася через багальну транслатантський попороз до старого світу.

Коли літе у відпустку, залишають когось на місці. Репортери в аеропорті запитуватимуть мене, як вперше чують на американській землі, а мовчки покажи їм ключа від старої квартири з написом "Harvard", котрого нощі на ланцюжку на шії, пойдеш у хрестиком. Дай Боже, щоб вони зрозуміли.

Я просто повертаюся додому, бо завжди жив в Америці.

Офіцери завжди наголушували, що "хохли"

Після націоналізації видавництва 1920 року працював у видавничому відділі Вукопсільки (згодом Книгоспілка) та Державного видавництва України (ДВУ). 1921 року, не витримавши голоду, вийшов на село вчителювати, але невдовзі повернувся, завідував книгарнею в "Сільському господарстві". Рок 1923 книгарню було ліквідовано, але Шеремецького обрали членом правління кооперативного видавничого товариства "Час". Він відновив його разом з Силинським, Чепігіною i Мишкоком i завідував тут книгарню та видавничим відділом. Жились важко. За участь у приватному видавництві він був позбавлений громадянських прав. Дедалі частіше Шеремецький почав задумуватися про перехід до державної установи. Коли після смерті Силинського, вийду Чепігі до Харкова i вийду з товариства Мишкоа справи "Часу" пішли зовсім кепсько, він не витримав, i 1928 року теж вийшов з товариства. А що вільні ности були лише в провінції, став завідувати Шеремецького філією ДВУ. За дорученням управи ліквідував справу, передавши її районній спілці, i повернувся до Києва. Тут він відкрив книгарню ДВУ на Лук'янівці, а 1930 року одержав доручення відкрити книгарню "Дитяча книга" на вулиці Воробського (так болшевики називали тоді Хрещатик). З квітня 1931 року Шеремецький завідував мистецьким відділом у центральній книгарні ДВУ.

Така енергія, запалділля діяльності Шеремецького коло української книги не могла не викликати роздратування влади. 21-го липня 1931 року його арештували. Проаналізувавши діяльність "Часу", чекісти примусили його признати, що він мав змогу випустити ідеологічно невірними книжки, комплексувати бібліотеки зі шкідливим добром літератури. Нових пролетарських письменників, ствердив Шеремецький, вони не друкували, а регламентували виборані твори класиків доручали таким авторам, як Сергій Ефремов та Андрій Ніковський.

Оскільки його розпитували про товаришів розмови, він пригадав розповіді П. Іллі, який займався не селі розповіданнями, "Вістей ВУЦВК", про незадоволення селом владою. Не маючи підтримки з боку інших держав, болшевиків, які наивно вважали українські ледаки, мусли еволюціонувати праворуч, давши

Стороженьч, Чернівецької області.

(Закінчення на стор. 3)

Сьогодні...

(Закінчення зі стор. 2)

Верховної Ради Олександр Мороз. На комуністично-соціалістичній антитезі демонстрації в річницю прийняття Конституції відновленої держави О. Мороз рішуче заявив, що депутати ВР пропозицію Президента не підтримують і закликав 5-тисячну українську юрбу голосувати за «лівиці» під час чергових виборів у березні 1998 року. Такий відгук О. Мороза на конструктивну пропозицію Президента Л. Кучми згодом і добром не вийшло. Голова держави змушений всіма можливими заходами і зусиллями переконувати дві третини національно-демократичних і змішаних депутатів Верховної Ради, що в інтересах їх самих і народу є імперативом продовжити

каденцію парламенту на один рік для більш творчого законодавства економічно-соціальних реформ, без яких годі вийти з господарської кризи.

У зовнішній сфері на доручення таку безпереконливість. Поки що на овіді не видно світанку. Виявляється, що Вашингтон отримав «погодженість» Москви на поширення НАТО на схід за рахунок України. На пропозицію Франції, Італії, Німеччини й інших шести членів Північно-Атлантичного Союзу включити в НАТО в додатку до Чехії, Польщі, Малярщини і Румунії та Словенії — Адміністрація Білла Клінтона рішучо заперечувала негативну. Мовляв, двері в першоточний Союз відкриті, але тепер консенсус прийняття є тільки для трьох нових членів.

Не треба тут бути „на-

уковим ракет космою”, щоб загнати, що це власне йдеться не так про допущення до НАТО Словенії і Румунії, але „каменем притягнення” між Вашингтоном і Москвою є Україна, країни Балтики та й інші колишні республіки Союзу, які стали вільними і незалежними від Москви. Якщо б Румунія і Словенія стали членами НАТО разом з Чехією, Польщею та Малярщиною — черговими кандидатами можуть стати балтійські держави та Україна. На вимогу Москви Вашингтон миг погодиться з Борисом Єльцином — „Словенія Літальним”, що колишні республіки Союзу до НАТО не будуть запрошені і тому така рішуча відмова Румунії і Словенії.

На таку прік політичних подвійних стандартів вказує і журналіст Джим Гоугланд у статті п. 3. „Диктат із Вашингтону”, „Вашингтон Пост” з 25-го червня 1997 року. В статті на тему поширення НАТО автор, між іншим, пише, що не можна оскаржувати Чехію, Польщу і Малярщину за їхню згоду на запрошення їх до НАТО економічно і мілітарно сильними державами Заходу. Нові члени рекламують їхню стабільність, одержують довіру і стають інвесторами в Центральну Європу, поглиблюючи проміли між ними (новими членами НАТО) та Руму-

нією, Болгарією й іншими країнами Центрально-Східної Європи. Така ситуація накреслює може тимчасово нову лінію поділу між колишніми по-неволеними народами, котрі страждали однаково під совєтсько-російським пануванням.

Ба, шогірше — продовжує автор — Адміністрація Білла Клінтона не погоджується на публічну і чесну дискусію щодо можливого наслідку нового поділу Центрально-Східної Європи. Вашингтон навіть не згідний відповісти на питання самого існування новопосталих незалежних держав, крім невірних обіцянок щодо майбутнього поширення НАТО, включаючи країни Балтики, України та інші самостійні держави, колишні совєтські республіки. Уряд ЗСА буде змушений відповісти на повні й інші питання в Сенаті ЗСА, коли прийде на порядок дня справа змін альянсу НАТО та відповідальності Америки в Європі. Мадрид буде тільки початком великих дебат, а не їхнім кінем.

Постійна загроза від північного сходу та політика подвійних стандартів союзних держав Заходу штовхає вільну незалежну українську державу до формування власної міжнародної оборонної системи, економічного і оборонного альянсу з близькими і дальшими сусідніми державами в аналогічній геополітичній ситуації.

Програма...

(Закінчення зі стор. 1)

ми пройшло більше як два роки, а як повноцінний Л. Н. Клейтон для капіталопокладі закладів інвесторів у Центральну Європу, поглиблюючи проміли між ними (новими членами НАТО) та Руму-

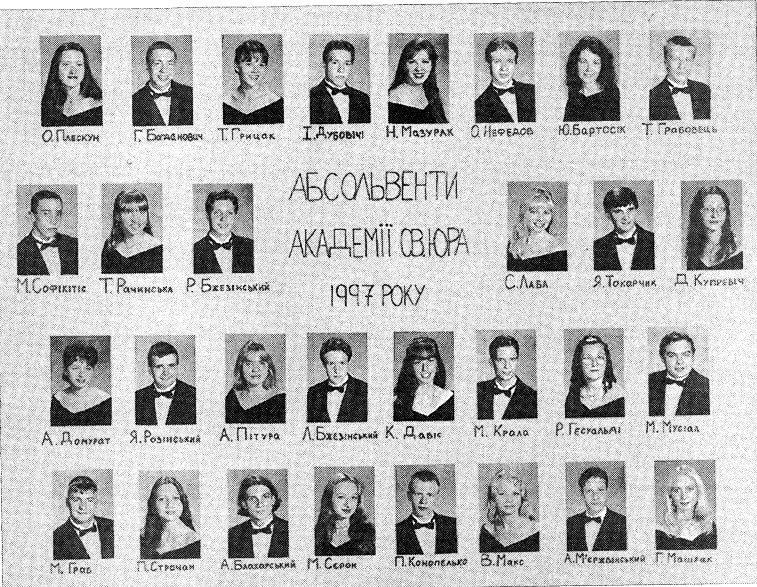
ро”, якої числа мені пере-

Я отримую також примірник зголошення для прік дорядника чи помічника для головного архіварха із української спільноти, в якому чому покла-ти вигоди для цієї справи та інші інформації, як також візирек анкети для розшуків серед українських організацій.

Точно, чепурино видана брошура англійською та українською мовою про Програму документально-спадщини в декількох примірниках також знаходиться у моїй журналістичній теції. У брошурі інформації про програму, як теж точні адреси до кого звертатися. Чи непростимо апатію української громади до цього проєкту, про яку ми вже писали в нашому щоденнику з датою 13-го червня можна було якесь скохнути та борюти — по-каже реакція читачів „Свободи” на цей короткий інформаційний репортаж. За наглість, і Л. Н. Клейтон готує статтю зовсім надію на співпрацю українських мешканців Нью Йорку. Додаткові інформації про програму можна дістати від головного архіварха: La Nina M. Clayton, Regional Archivist, New York Metropolitan Reference and Research Library Agency (METRO) 57 East 11th Street, 4th Floor, New York, N. Y. 10003, Tel. (212)228-2320. Fax (212) 228-2598 e-mail: clayton@metgate, metro.org

Л. Н. Клейтон старістьє вяснити мені самозрозумілу істину, що інформації про українську спадщину потрібні для сьогоднішніх та майбутніх дослідників етнічних груп в Нью Йорку, студентів та істориків, але для мене цілий час нашої розмови залишається невясненим питанням, чому українські організації так байдуже поставилися до цієї справи.

Архіварка стверджує спокійно, що це останній рік, в якому вона може вести цю програму для українців, і якщо не знайдеться охоча людина, яка на короткий час, двох-трьох місяців, згодиться допомогти, і то за винагородою в збірники матеріалів про українські організації та життя українців в Нью Йорку „Метро” підбере іншу етнічну групу. Вона інформує, що так від корейців, як і арабів дістала повну співпрацю, а тим потрібні для бібліотек інформації, на що вказує газетка „Мет-

Святкування на цвинтарі св. Духа

Гемптонбург, Н. Й. (Р. Голіят). Тут, на українському католицькому цвинтарі св. Духа, кожного року, під час другої неділі в червні, священики відправляють Панахиду, в наміренні тут спочилих осіб.

Цього року, в неділю, 8-го червня, о год. 2-й по полудні, перед масштатним Хрестом-пам'ятником, на якому вирізьблено імена особистостей України, виконані за мистецтвими рисунками Петра Андрійчука, Владика Василь Лостен, в асисті чисельних отців, разом відправили Парастас, в наміренні тут спочилих мирян.

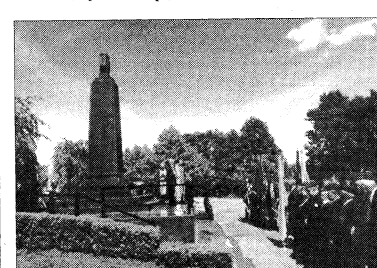
Відтак, о. Патрікій Пашак, ЧСВВ, генеральний вікарій Української Католицької Церкви стемфордської дієцезії, у своїй проповіді згадав, що на тому цвинтарі спочиває

Митрополит Йосиф Шмонюк, рівні працюючі священики, ряд гробів священиків-монахів, що місцями переорали ниву наших парafій в Америці. Вони спочивають тут, по житті священичої праці, між своїми вірними, яких вони обслуговували. Провідник звернув увагу, що ми з гідністю ховаємо своїх покійних, ставимо пам'ятники в тім цього величавого Хреста, де закарбовані світлі події нашої історії, де розбілені постаті героїського подвигу, зберегли народ, зберегли спадщину, зберегли пошану відданіми сини і доньками нашого народу. На цьому цвинтарі пам'ятник прем'єра Юліана Рева, могила списока, священиків, мирян і пам'ятник ОУН-УПА. А пам'ятник своїм проповіді о. Пашак пригадав, що, на тому цвинтарі спочиває

х і погнане на ті пам'ятники християнського похоронення, пошани й віри в майбутнє життя, той відповіді: „Тут поховані люди, які повертають до Бога по свою заслужену нагороду”. Відтак Владика Лостен і о. Патрікій Пашак, ЧСВВ, посвятили пам'ятник на гробі св. п. Юліана Рева, при участі чисельних осіб.

Юліан Ревай на терені Америки брав активну участь в українському громадському й політичному житті нашої громади. Він був головою української Федеральної Кредит-

з покійним, а це: Уляна Дачук — голова УНСОУ з чоловіком, д-р Осип Данко, інж. Остап Балабан, д-р Іван Сераф, д-р Філікс, Василь Лепан і інші. Після посвячення Владика Василь Лостен і о. Патрікій Пашак перейшли до величавого пам'ятника ОУН - УПА і там відправили Панахиду за спочилих тут колишніх воїнів УПА. Відтак слово про своїх друзів виголосив Богдан Ковалик. У цьому святковому житті брали члени Т-ва Воїнів УПА ім. ген. хорунжого 2-го ім. ген. хорунжого Романа Шухевича — Та-

Владика Василь Г. Лостен і о. Патрікій Пашак, ЧСВВ, відправляють Панахиду біля пам'ятника ОУН-УПА.

(Світлина: Роман Голіят)

тової Кооператив в Нью Йорку, директором канцелярії Діації Української Конгресової Комітету Америки, головою канцелярії Комітету будови пам'ятника Т. Шевченку у Вашингтоні, головою Карпатського Дослідного Центру, секретарем 4-го Відділу УНСОУ з директором Українського Інституту Америки, де зустріли його несподівана і до сьогодні загадкова смерть.

Серед учасників посвячення пам'ятника були особи, що співпрацювали

раса Чупринки, члени Об'єднаної Діації Української Конгресової Комітету Америки, головою канцелярії Комітету будови пам'ятника Т. Шевченку у Вашингтоні, головою Карпатського Дослідного Центру, секретарем 4-го Відділу УНСОУ з директором Українського Інституту Америки, де зустріли його несподівана і до сьогодні загадкова смерть.

Серед учасників посвячення пам'ятника були особи, що співпрацювали

ДРУГА ЛИСТА ПОЖЕРТВ НА ЛЬВІВСЬКУ БІБЛІОТЕКУ ім. СТЕФАНИКА

ОДЕРЖАНО ДО ЧЕРВНЯ 1997 РОКУ

Підвербачний Андрій — 1,000 дол. Кредитова Кооператива Самолетів в Чикаго — 600 дол. По 500 дол.: Куницький Микола, Тарас Василь, Олена, Комітет Допомоги Україні, Відділ в Мінні. По 250 дол.: Білокоз Олександр, Лавренко, Чорнобиль Роман і Ана, Прокоп Олена; по 200 дол.: д-р Марія Шварц-Слиж, д-р Богдан і Ірина Целевич, Кооп. Дістнер, Дзюба Корнелі, Емілія — 120 дол., Тимак С. М. і Марія — 115 дол. По 100 дол.: „Гро Укр-Амер. Сеньйорда з Девіантан, Па, Костинич Григорій і Пліда, д-р Крива Теодозій і Любомира, д-р Прокоп Мірослав і Люба, Баранік Іван Укр. Браство, Стефанко Роман і Клявдія, Панкевич Порфирій і Тамара, Мельничук Аскольд, Мороз Ольга, Барозовський Ярослав, Павлович Ірина, Укр. Сен. Чинаго, Куницький Мірослав і Зеновія, Кнос Володимир і Іванна, д-р Рожанський Ярослав і Софія, Палаган Борис, Корнелі Микола, Укр.-Кан. Ветерани на Тандр Бей, Відділ 10 — УНС. Пученя Іван — 50 дол. По 50 дол.: Романів Володимир і Дзюба Корнелі, Іван і Наталія, Неодів Дмитро, д-р Шубенчук Богдан і д-р Софія, Слосарчук Юрій і Авра, Калачик Любомир, Андрушків Софія, Масоло Роман і Оксана, Марушак Василь, Гордиський Орест і Тамара, д-р Попович Петро, Чинаг Ярослав і Олена, Балабан Остан і Урсуні, Бабій Стефанія в пам'яті Петра Бабія, Репета Люба, Логинський Орест. По 35 дол.: Дзюба Петро і Христіна, Банчик Надія, 30 дол. — Барський Микола. По 25 дол.: Мільчак Микола, Корнелі Мелініа і Левчицька Марія, Козак Богдан і Іванна, Пліда І. Н., Чайківський Зенон і Любомира, Швайко Володимир і Жоржет, Курчак Микола і Славо, Цегельський Юрій, Хоми Михайло і Олена, Голш Степан і Надія, Пришляк Ярослав, Шлишків Степан, Мишковський М. По 20 дол.: Мельчак О. і Клімичини М. 10 дол. — Бард П.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, 388 ВІДІЛ БЕЙ ГАРБОР, ФЛА.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА БІБЛІОТЕКУ ім. ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА У ЛЬВОВІ

Андрій і Люба Маринюк	\$ 100
Об'єднаний Житок ОУН	100
д-р Юрій Тершаковець	50
Омельян і Наталія Татунчак	50
о. Михайло й Юлія Добощ	50
Михайло й Ольга Ковальчук	50
Любомир й Ірина Трач	50
Богдан і Сва Пужник	50
Пліда і Володимир Гадик	50
д-р Евадор і Дарія Жарський	50
17-ий Відділ СВА в Мямлі	
в пам'яті Евї Сташків	50
нж. Борис Дурбак	25
Дмитро Тарашчук	25
Петро Матичак	20
Богдан і Наталія Перфецькі	20
Володимир Баран	20
Іван Івасюкевич	20
Мирон і Оксана Качкинович	20
Франко і Тамара Гурін	10
Разом	\$ 860

Примарсення...

(Закінчення зі стор. 1)

виритати кілька місяців на поверхні Марса.

Пригладуючись першим кольоровим знімком поверхні Марса з фотопарату „Петрафайндера”, науковці мали можливість перше докладніше побачити справжній вигляд поверхні та ближче приглянутися цій червоній планеті, котра, за переданими даними, мусіла перетримувати велику кількість похвн.

Головним завданням цієї американської програми в наступних десяти роках є докладніше дослідити планету Марс і дізнатися, чи там були-ли існують життя.

Пам'ятник на гробі св. п. Юліана Рева.

РОСІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Борис Єльцин минулої середи, 2-го липня, звільнив від обов'язків свого міністра юстиції з приводу виявленого останнім часом скандалу — відкриття, на котрій, згідно з твердженнями бульварних часописів, скоплено міністра юстиції великої Ковальова в кунальні маси з товариства різних жінок. В. Ковальов каже, що все це неправда, а відкриття зумисне сфабриковано, щоб його очорнити. Тепер скасовано інформації намагаються відкрити тасмисно, хто і чому сфабрикував цей наклеп на міністра юстиції.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

бл. п.

ДАНИЛО КАРПА

нар. 1913 р. у Львові
довголітній та великий заслужений член Клубу.

ПОХОРОНЕНО покійного із церкви св. Юра 1-го липня на цвинтарі св. Андрія у С. Бавид Бруку, Н. Дж.

Глибкий вислів співчуття братам покійного та щиро подяку чисельним учасникам у похоронних складах

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛУБУ

Вічна йому пам'ять!

В Коломиї буде новий катедральний собор

Про будівництво нового храму оголосив у своєму слові до вірних Єпископ Коломийсько-Чернівецької Єпархії Української Греко-Католицької Церкви Павло Василіш. Він назвав проєкт майбутнього собору вивязом української віри та творчості, що пролунає широко по всій Україні.

Автором проєкту є філадельфійський архітект Зенон Мазуркевич, з креслень та планів якого постане така споруда, як церква св. Йосифа в Чикаго, церква св. Михайла в Балтиморі, монастир Отців Василія в Ілен Ков та інші. Він багато подорожував Україною, привносячи до її нових будівель і студіюючи ті, що перейшли до України у спадок від їх предків. Був у Києві, Черкасах, Коломиї, Івано-Франківському, Львові — містах, багатих на церковні споруди, нові і давні храми. Дивлячись на теперішню церковну архітектуру України, відчув у ній брак чогось... На думку прийшли слова з Святого Письма: „На початку була порожнеча і Бог почав ділати“.

Сучасний український архітектурний дизайн запозичує старі форми і додає його до стандартних планів, або переплітає форми, що постанали в різні історичні епохи. Такі споруди, а зокрема церковні, позначені браком інспірації „і оперті“ більше на пам'яті і на традиції, ніж на інтуїції та творчій пошук.

Доба радянського тоталітаризму відбилася і на українській архітектурі. Сміливість і неординарність рідко толерувалися в архітектурній царині, яка була під повною партійною і державною контролю. Що діялку практикували колективно — в групах, асоціаціях і спілках. Жодний архітект не працював сам. Колективне зусилля народжувало нудний і всезагально-нудний радянський стиль.

У СЕРЕДУ, 2-ГО ЛІПНЯ, у власному помешканні в Бевелі Гілле, у Каліфорнії, помер світової слави американський фільмовий актор Джеймс Спарт. Згідно з повідомленням, він помер від зупинки крові в легенях, проживши 89 років. Народився Джеймс Мейтланд Спарт 20-го травня 1908 року в містечку Індіана у західній частині штату Пенсильванія. Належав Дж. Спарту до тієї рідкісної категорії талановитих фільмових акторів, що зуміли залишитися собою. Вуір зоркою подал 80 фільмів і здобув майже всі найвищі нагороди у різних ділянках своєї акторської кар'єри, в тому жок Оскар. І правильно підкреслив президент Билл Клінтон, що зі смертю Дж. Спарту, „Америка втратила національний скарб, тому що Дж. Спарт був славним актором, джентельменом і патріотом“.

Найкращий і найвищий сервіс тільки у фірмі МІСТ

MEEST-AMERICA INC.
817 PERRYMAN AVE., Linden, N.J. 07036

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ
без мита, низькі ціни
безкоштовно забираємо з дому,
дзвоніть за налітками UPS

Доставляємо ДОЛЯРИ
до рук адресата від 3 до 14 днів

стандартні харчові пакунки
та багато іншого

1-800-288-9949

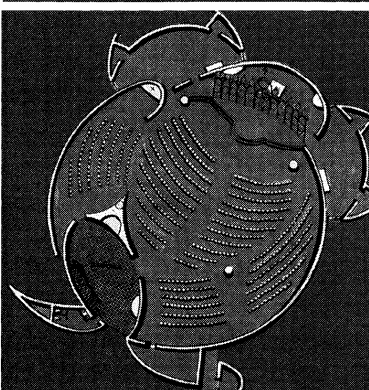
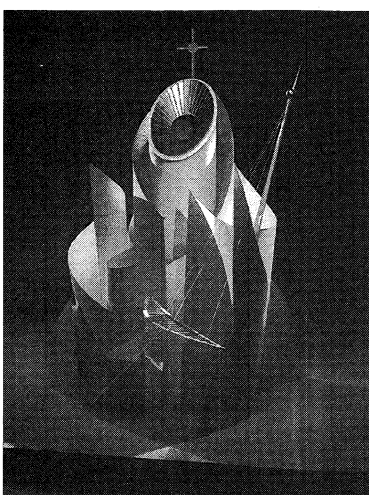
За каталогом та інформацією телефонуйте до нас безкоштовно:
І переконайтесь, що ми:
• гарантуємо 100% доставку в короткі терміни
• в кожну хвилину дамо Вам відповідь
про виконання Вашого замовлення

Airline	Depart	Tour Name	Days	Tour Itinerary	Cost
Czech	Aug 04	CHAIKA III	30	Uzhorod, Yaremche, Lviv, CRUISE, Dnipropetrovsk, Kharkiv, Poltava, Chernihiv, Kyiv	\$3,400
Czech	Aug 04	FAMILY + KYIV	16	Uzhorod, Lviv (8 days Family Stay), Kyiv	\$1,500
Czech	Aug 04	HUTSULKA V	16	Uzhorod, (Mukachevo, Khust, Rakhiv), Yaremche (Kosiv), Lviv, Kyiv	\$2,300
Czech	Aug 04	ZOZULIA V	16	Uzhorod, Lviv (8), Kyiv	\$1,800

В неділю 10 серпня 1997 відбудеться на Соколі інавгурація Начального Пластина **пл.сен.кер. ЛЮБОМИРА РОМАНКОВА**

Даровий автобус для SCOPE TRAVEL туристів (членів вище поданих прогульок) відвідуватиме і підготує ДНІСТЕР о год. 7.30 вдно під проводом пл.сен. Христини Ковч. Інших зацікавлених осіб котрі потребують транспорту на СОКІЛ просимо голоситися до SCOPE TRAVEL. Дво сторінний трансфер \$40.

УВАГА Пластини УВАГА

На світлинах: проєкт зовнішнього вигляду храму; окунутіший вигляд (вид зверху).

Архітектурна є частиною ширшого, культурного і політичного довкілля, і будь-які спроби відокремити її від культури приведуть до посередництва, до односторонньої статистичної репрезентації

скла, акрилової маси та інших матеріалів сучасного будівництва. Вона вмішуватиме понад тисячу вірних.

Така і подібні споруди можуть стати символом свободи вибору в мистецтві та демократичності суспільств. Така будова промовлятиме іншою мовою, яка захоплює почуття і інтелект, кидатиме виклик самозадоволеному традиціоналізму.

Споруда собору не шестися до універсальності, але апелює до національного та культурного спадку. Вона перевиражає особливу ідею українського храму, який завжди був по своєму унікальним. Ця будова утверджує себе сама і слідує лише своїм правилам естетики, виконуючи водночас усі традиційні літургійні завдання.

Вона спроектована так, щоб дотримувалася більшої колективної підсвідомості тих, що моляться в ній. Ця катедрала має енергію і силу провісника воскресіння. Вона затримує увагу і родить думку. Вона провадить поза буденне і загострює почуття. Вона запалює уяву та промовляє до інтелекту.

Функціонуючи, як будьяка церква, вона готова зустріти сьогоднішні везрошення емоційних, психологічних, духовних та інтелектуальних потреб людей.

Хоч і монументальна за своїм масштабом, ця будівля знайде привітне місце в Коломиї як джерело подиву й зачарування. Храм, який запрокутував Зенон Мазуркевич, буде надихати духовність, що будуватиме розвиток, зміни. Його будівництво, вірніше, допоможеться також запозичити ту прогалину, що є в українській архітектурі сьогодні.

Н. Н.

Дня 25-го травня ц. р. проминула перша болюча річниця з дня смерті загальнолюбного і шанованого пароха-патріота о. крилошанина Василя Стебельського.

Глибока віра й любов до Господа зродила в юнака бажання посвятити себе Богові всецього, сповняючи обов'язки священника. Шлях до цієї мети не був легким. Велика сім'я молодого Василя і брак грошей все виторвали люду журбу, як заплятали за школу. Але із сильною вірою у Боже Провидіння навесні 1938 року Василь закінчив свої філософсько-теологічні студії в Богословській Академії у Львові. Молодий о. Ва-

силь почув не тільки поклоніння служити Господу Богові, але також клич своєї поневоленої батьківщини — України. Тому, будучи ще юнаком, став членом ОУН у Збаражці, виконуючи різні завдання, згідно з любов'ю до до Бога. За що приналежність польська поліція арештувала його й переперіли у тернопільський в'язницю від 1939 до 1941 року, тобто до приходу большевиків у Галичину.

Історія дальшого життя о. Василя побила до історії багатьох українських священників-патріотів, яким довелося поборувати різні труднощі й небезпеки Другої світової війни. Потрібно було б переповісти історію перебу-

Пакунки в Україну

БЕЗ МИТА

59c, 69c, 79c lb

UPS наліпки та БЕЗКОШТОВНИЙ шпир пакунків: 1 888 725-8665

79c LB через перекис UPS

ROXOLANA

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

„І туга, наче ржа, що їсть залізо, і небо-оливо... Чужинна самота...“
А. Гарасевич

У зв'язку з близькою 80-ою річницею народження і 50-ою річницею смерті поета, п'яніста й альпініста Андрія Гарасевича згадуємо мені деякі епізоди з його життя.

Студентська громада Праги 1944-45 років, хоч невелика, була дуже рухлива. Щотижня відбувалися там доповіді запрошених гостей або й самих студентів. Хоча свого хору не мала, багато студентів співало в хорі, яким диригувала Степанія Русиневич-Шуrowsька, колишня асистентка Олександра Кошиця. Було справжньою насолодою слухати в цьому хорі, який співав і співав. Одним з чільних членів пражської студентської громади був Андрій Гарасевич.

Ми сиділи на скелі серед зеленого весняного лісу, а в долині під нами розлягалось чеське село. Ми — це група студентів, яка вирішила мандрувати окримирами Праги. Всі були старші за мене, виховані, а то й народжені в Чехословаччині. Найстаршому з нас, Андрію Гарасевичеві, йшов 27-й рік і він мені, щойно по львівській матурі, видавався прямо стариком.

Дивлячись на чеське село, я порівнювала його з нашими. Тут все було під червоною черепцею, все, навіть господарські будинки, електрифіковані. І мені здалося одне наше село над Дністром, куди я випадково вихала з батьками в ранньому дитинстві й, побачивши вперше курні хати, злякалася, що вони горять. Завоюване серед лісів і ледал село з поетичною назвою Цвітова, здавалося, застрягло в минулому столітті. Проте, затрималося мені своєю аристократією, буйною, непорочною зеленню, мо-

Андрій був закарпатським пластунем, а я, відбавши ряд пластунських борів, знала ті самі, що й він, пластівці пісні, тож, мандруючи, ми співали. Як потепліло, ця група їздила „парничком“ (як чехи називали корабель, що плавав по Велтаві) ку-

Андрій Гарасевич (1917-1947)

рем квітів і співом патста в дністрових очеретах. А тут все вигідне, модерне й — нешквар.

Андрій був добрим п'яністом, мав надзвичайний слух, може й абсолютний, чудову музичну пам'ять, глибоку творчу й руху, що охоплювала понад октаву.

Народився Андрій Гарасевич у Львові 13 серпня 1917 року. На четвертому році життя переїхав з батьками Софією з Краківчак і Михайлом Гарасевичами на Закарпаття до Рахова, потім до Хусту, кінці до Ужгороду, де в 1936 році закінчив гімназію. В 1937 році почав студії права на Карловому університеті в Празі. Та сухі параграфи його цілком не цікавили і він зовсім віддався музиці, вивчаючи гру на фортепіано у своєї тітки, відомої п'яністки Софії Дністрянської. Але, перейшовши на славістичну музику занедбав. Тепер саме закінчував студії, писав докторську працю про Євгена Маланюка, який захоплювався, бо й сам був здібним поетом. Вірші й нарис почав писати ще в Хусті, друкував їх з 1935 року в Ужгороді, а потім у журналі і часописі Львова. Був під впливом поета Олега Ольжича та літературознавця Михайла Мухоміна. У 1941 році вийшла перша збірка А. Гарасевича „Сонети“, які, хоч щиро й повні захоплення, виявляли ще багато декларативності й патріотичного пафосу. Великим кроком вперед став чиєль „Стара Прага“ (1941-45), навіяний мистикою й романтикою цього древнього міста.

Андрій був закарпатським пластунем, а я, відбавши ряд пластунських борів, знала ті самі, що й він, пластівці пісні, тож, мандруючи, ми співали. Як потепліло, ця група їздила „парничком“ (як чехи називали корабель, що плавав по Велтаві) ку-

патста в дністрових очеретах. А тут все вигідне, модерне й — нешквар.

У 1945 році Андрій опинився в Ілліні й там його застали. Потім до нього кинула нас до табору в Карльсфельді під Мюнхеном, де я зустрівся зі своїми ровесниками, товаришами й товаришми, що з Львова, а Андрій блукав по лісі, писав вірші й виглядав загубленим. Як встиг він закінчити славістичні студії в Празі, не знаю, але докторської дисертації, мабуть, не оборонив і тепер цього не міг зробити на Мюнхенському університеті. Весною 1946 року табір у Карльсфельді зліквідували й Андрій з батьками був у групі, яка поїхала до Берхтсгадену, так, як мої батьки і я. Тоді почалися Андрієві заїквання альпіністично. В цих виправах у участі не брали, здебільша перебували в Мюнхені, де студіювала.

В 1947 році на святі 22 Січня Андрій прекрасно декламував „Балладу про побратима“ Леоніда Мосендза. Мої батьки і я пішли йому погратулювати. Тоді й на думку нам не приходило, що говоримо з Андрієм востаннє.

24-го липня 1947 року рознісся по Берхтсгадені зловіщий гул сирен. Це означало, що хтось убиє в горах. А потім прийшла жалюва вистка, що це Андрій узяв з гори Вацман у провалля. Так, напередодні своїх 30-их уродів загинув і шквар, многогранный талановитий індивідуальність, не осмислюючи свого повного потенціалу. Поховали Андрія Гарасевича біля німецької церквочки в Берхтсгадені й роз'їхалися хто куди. Ста-

решні батьки поділися за океан без єдиного сина...
Що сталося з невідомою творчою спадщиною Андрія Гарасевича, серед яких були новелі „Апсалононати“ про Бетгоєна й „Очарована душа“ про Сервантеса, нарис „Все вище“, спогад про друга юнацьких років Олександра Властова, закатованого мадярами в Хусті в 1939 році, а тех праця про Євгена Маланюка — невідомо. Тому треба ошунити почини куреня старших пластунів „Сіроманці“, які видали зібрані поезії Андрія Гарасевича, свого патрона, книжкою „До вершин“, зберігши їх для нашої літератури. Останні вірші у збірці, це напевне передчуття власної смерті закінчується радками:

„Я не сам... Більш мене каминь, Мій єдиний, незламний друг.“

Міра Гармаш

Володимир Барагура КАЛІНОВИЙ МІСТ

Мистецьке оформлення
Зенон Ошківчак
220 стор. ціна \$2.00, порт \$1.00
Мешканці штату Нью Джерсі зобов'язані 6% ставкою податку.
Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Stepan Kurpasya

СПОГАДИ З УКРАЇНИ І 60 РОКІВ В АМЕРИЦІ
Накладом автора, Нью Йорк — Париж — Чикаго, 1988, стор. 575. Тверда обкладинка, ціна \$30.00 плюс \$1.50 за пересилку. Можна набути в книгарні „Свобода“.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax.

Banka Company
REPARTMENT STORE

26 First Avenue
New York, NY 10006
Tel.: (212) 473-3550

ВСІ НАЙВИЩІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ одержите в АРЦІ

РІЗНЕ

В річницю смерті б. п. о. крилошанина В. Стебельського

Української Католицької Церкви.

Отець Василь був активним пароком не тільки для „своїх“, але взяв собі за завдання ширити знання про нашу церкву і народ поміж неукраїнцями; між іншим, був членом „Князів Колумбовських“, і був активним поза межами своєї парафії. Тому не диво, що кожна парафія, в якій о. Василь душпастирював, провітчала, стала в ряди найкращих парафій у Філадельфійській архієпархії.

Треба підкреслити, що майбутнє УКЦ як цілості, невідомою відмічалось у серці й думці о. Василя. Тому й став членом священничого Товариства ім. св. Андрея, яке мало

на меті прискорити встановлення Патріярхату УКЦ в стилі єдності з Римом. Боголюбивий о. Василь не знав половинчистості, і тому всецього віддався священничому служінню, щасливому буттю своєї родини, забезпеченню майбутнього УКЦ в найбільш розвинутих її структурах — себто в Українському Католицькому Патріярхаті. Особливо за старання в останньому, о. Василь знайшов признання в своїх операх з рук Патріярха Йосифа звання патріяршого крилошанина.

Отець Василь переступив поріг своєї життя. І хоч своєю смертю приніс глибокий смуток своїй родині та цілій українській громаді, то зі становлення вічності душа о. Василя полинула до Господа Бога, до Царства Небесного, де одержить вічну нагороду за свої добрі діла, яких так багато. Одих князів рядків-роздумів нехай будуть скромним посмертним подарунком всевідомому отцеві-патріярхові в першу річницю його відходу у вічність. Нехай вічна пам'ять про нього залишиться поміж нами усіма назавжди.

ДІЛЕРИ ПЕРЕСИЛКІВАНІ

пропонує авта гарантію марок і років, можлива відправка до 1 року, бізнесові ціни на 1,000 дол. нижчі, ніж в Нью Джерсі і Нью Йорку. Приймаємо ваше старе авто за добрі гроші. Відвозимо і привозимо клієнтів.
Тел.: (718) 472-0456
чи радио телефону (877) 991-7301
платити Грігорія

Продовжує 2 помешкання на Українському Селі, Нью Джерсі, 1 та 2 спальні. В найкращій ділянці села. Тел. між 6-10 веч. (908) 356-4547

ПОТРІБНІ:
Чоловіки до ремонту будинків та різних інших робіт. Управління до великого будинку з кількома кімнатами. Жінки до різних праць.
Тел.: (718) 389-6747

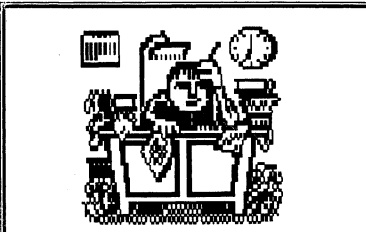
Вже можна набути VIDEO-ARON 7793 „ПІСЕННИЙ ВЕРНІСАЖ“ VIDEO-ARON 7796 „ГЕЙ ЛІТА ОРЕЛ“
Свято Богдана Хмельницького
Ціна 30 дол.
Перероблено відео з європейської на американську систему і з американської на європейську систему. Ціна 25 дол.
APON RECORD CO. INC.
200 W. 4th St.
Long Island City, N.Y. 11003
Tel.: (718) 721-5599

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОКЛІН, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

ЛЮСІ НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

“20 ЛІТ ДО ВИХОДУ НА ПЕНСІЮ!”
“Я НАДІЮСЯ”

(800) 253-9862

• Цей плян не є актуальним в Канаді •

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА „ВОСНІ ПЕРЕЖИВАННЯ СІРОЇ ЛЮДИНИ“

(Спогади з Другої світової війни)

Видання: 1947 і друк: 1997
Стор. 148. Ціна 15.00 дол.

Можна набувати у книгарні Свободи.

Мешканці штату Нью Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% податку.